ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **Bc. I. K.**, zastoupená Mgr. Pavlem Černohousem, advokátem, se sídlem Lublaňská 398/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2017, č. j. MZP/2017/500/268, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2017, č. j. 5A 171/2017 - 16,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobkyně domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2017, č. j. 5A 171/2017 - 16 (dále „napadené usnesení"), jímž městský soud zastavil řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2017, č. j. MZP/2017/500/268. Tímto rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Praha ze dne 23. 1. 2017, č. j. ČIŽP/41/OOL/SR01/1512911.004/16/PDS, a to tím způsobem, že žalobkyni byla uložena pokuta ve výši 72 000,- Kč za ohrožení životního prostředí v lesích, kterého se žalobkyně dopustila tím, že na lesní pozemek p. č. X v k. ú. X, okres X, během jarního období roku 2015 do dne provedení kontroly 13. 10. 2015 nelegálně umístila materiál z výkopových prací o mocnosti až 1m a plošném záboru lesního pozemku 500 m^2. Dále na

lesním pozemku p. č. X v k. ú. X umístila materiál z výkopových prací o plošném záboru lesního pozemku 45 m^2.

[2] Proti tomu rozhodnutí podala žalobkyně žalobu ze dne 9. 10. 2017. Protože při podání této žaloby žalobkyně nezaplatila soudní poplatek, městský soud vyzval žalobkyni usnesením ze dne 26. 10. 2017, č. j. 5 A 171/2017 – 12, k jeho zaplacení, to ve lhůtě 15 dnů od doručení této výzvy. Toto usnesení bylo zástupci žalobkyně doručeno do jeho datové schránky dne 30. 10. 2017. Součástí této výzvy je i poučení, že k zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.

[3] Ve spisu městského soudu je dále obsažen záznam o složení, podle kterého soudní poplatek ve výši 3 000,- Kč byl žalobkyní zaplacen dne 15. 11. 2017.

[4] V **napadeném usnesení** ze dne 28. 11. 2017, č. j. 5A 171/2017 - 16, městský soud uvedl, že žalobkyně byla řádně vyzvána k zaplacení předmětného soudního poplatku, přičemž lhůta k jeho zaplacení uplynula dne 14. 11. 2017. K tomuto datu soudní poplatek nebyl žalobkyní uhrazen; jestliže k jeho zaplacení došlo po uplynutí této lhůty, nemohl k tomu městský soud přihlížet. Proto rozhodl o zastavení řízení a o navrácení zaplaceného soudního poplatku.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti napadenému usnesení **kasační stížnost**. V jejím doplnění ze dne 8. 2. 2018 uvedla, že se dovolává kasačního důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s“)]. Měla za to, že soud pochybil, pokud předmětnou výzvu k zaplacení soudního poplatku zasílal pouze zástupci, nikoli samotné stěžovatelce. Souhlasila sice s tím, že zákon o soudních poplatcích v aktuálním znění neumožňuje promeškat lhůtu stanovenou soudem, avšak o tomto negativním následku je nutné účastníka řízení osobně informovat. Poukazovala přitom na judikaturu Ústavního soudu, která ve vztahu k předchozí úpravě dovodila, že je nutné výzvu k zaplacení soudního poplatku doručit jak zástupci, tak i účastníkovi řízení osobně. Pokud Ústavní soud svou judikaturu následně změnil, odůvodnil tento svůj názor tím, že účastník řízení má lhůtu k zaplacení soudního poplatku fakticky prodlouženu dobou, než krajský soud rozhodne o zastavení řízení; tato judikatura s ohledem na změnu zákona o soudních poplatcích není použitelná. Proto by měla platit předchozí, podle níž je nutné, aby výzva byla doručena zástupci i účastníkovi řízení osobně.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobami oprávněnými, jež splňují podmínky ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s., a je proti napadenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatelky v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by

musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná.**

[9] Stěžovatelka ve své kasační stížnosti podřadila důvody podání kasační stížnosti pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V případě kasační stížností proti rozhodnutí o zastavení řízení z povahy věci přichází v úvahu právě kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 7/2004 - 47 ze dne 18. 3. 2004). Naplnění tohoto důvodu přitom může založit i to, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015 - 128 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98.

[10] Nejvyšší správní soud ale je v takovém případě v řízení o kasační stížnosti oprávněn zkoumat pouze to, zda rozhodnutí krajského soudu a důvody, o které se toto rozhodnutí opírá, jsou v souladu se zákonem; jeho úkolem není věcně přezkoumávat, zda je žaloba stěžovatelky důvodná a zda je napadené rozhodnutí v souladu se zákonem.

[11] K věci samé (posouzení zákonnosti zastavení předmětného řízení) Nejvyšší správní soud uvádí následující: Podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 296/2017 Sb., (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) „*Jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení (dále jen "návrh na zahájení řízení").*“ Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích „*Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.*“

[12] Stěžovatelka namítá, že napadené usnesení je nezákonné z toho důvodu, že předchozí výzva byla zaslána pouze jejímu zástupci, nikoli jí osobně. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že touto otázkou se v minulosti již zabýval, přičemž dospěl v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 - 69, k právnímu závěru, že „*povinnost zaplatit soudní poplatek plyne z procesního postavení účastníka řízení, který činí úkon poplatku podléhající. Zaplacení soudního poplatku ovšem není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení; je-li účastník řízení zastoupen, výzva k zaplacení soudního poplatku se proto doručuje podle § 42 odst. 2 s. ř. s. pouze jeho zástupci. Za stávající úpravy správního soudnictví není tímto postupem omezen přístup k soudu.*“ Tento závěr rozšířený senát Nejvyšší správní soud učinil i s ohledem na judikaturu Ústavního soudu citovanou stěžovatelkou, kterou však odmítl s tím, že v mezidobí došlo k podstatné změně právní úpravy správního soudnictví. Před nabytím účinnosti s. ř. s. bylo správní soudnictví jednoinstanční, správní soudy stanovily relativně krátké lhůty pro zaplacení soudního poplatku (v případech popsaných v rozhodnutích Ústavního soudu, jichž se dovolává stěžovatelka, se jednalo o lhůtu 8 dnů), přičemž správní soudy nemohly zohlednit ani následné dodatečné zaplacení soudního poplatku, a to na rozdíl od civilního řízení, v němž mohl být soudní poplatek zaplacen do konce lhůty k odvolání proti usnesení o zastavení řízení.

[13] Nabytím účinnosti s. ř. s. se koncepce správního soudnictví podstatným způsobem změnila, což uznal i Ústavní soud v nálezu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07. Proto není možné se dovolávat předchozí judikatury Ústavního soudu, která byla překonána právě s ohledem na následnou právní úpravu správního soudnictví v České republice.

[14] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že nabytím účinnosti zákona č. 296/2017 Sb., došlo v oblasti placení soudních poplatků k podstatnému zpřísnění právní úpravy. To vyplývá i z příslušné důvodové zprávy, podle které zákonodárce reaguje mj. na zneužívání dobrodiní zákona v podobě placení soudního poplatku až po vydání usnesení o zastavení řízení, ale před nabytím právní moci tohoto usnesení – srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 5 Afs 112/2006 – 41. Ke zdůraznění obecné povinnosti platit soudní poplatek již podáním návrhu (žaloby) proto zákonodárce stanovil, že lhůta pro dodatečné zaplacení soudního poplatku je propadná; pro ochranu účastníků řízení přitom zákonem stanovil minimální délku této lhůty (byť výjimečně může soud určit lhůtu kratší). Tento důsledek přímo vyplývá z jasného textu zákona. Nadto o něm byla stěžovatelka dostatečně poučena městským soudem ve výzvě ze dne 26. 10. 2017.

[15] Za situace, kdy propadnost lhůty k zaplacení soudního poplatku vyplývá přímo ze zákona, stěžovatelka byla od počátku soudního řízení zastoupena advokátem, který i dle žaloby ze dne 9. 10. 2017 věděl o tom, že stěžovatelku stíhá poplatková povinnost, o propadnosti této lhůty byla stěžovatelka v příslušné výzvě poučena, nelze hovořit o tom, že by postup městského soudu byl jakkoli vadný či dokonce protiústavní. Nebylo jeho povinností předmětnou výzvu zasílat zvláště stěžovatelce osobně, neboť placení soudního poplatku dle dlouhodobé a recentní rozhodovací praxe správních i civilních soudů (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2000, sp. zn. 21 Cdo 1949/99) nepředstavuje úkon, který musí účastník řízení učinit osobně, aby tak byla naplněna podmínka ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s. ohledně doručování i účastníkovi řízení. Na tomto závěru nemůže ničeho změnit to, že novelou zákona o soudních poplatcích došlo k podstatnému zpřísnění režimu placení soudních poplatků. Předchozí judikatura Ústavního soudu stanovící povinnost správního soudu doručovat výzvu k zaplacení soudního poplatku zástupci i účastníkovi řízení byla poplatná tehdejší právní úpravě správního soudnictví, které bylo jednoinstanční; tato úprava znemožňovala přezkum postupu soudu prvního stupně Nejvyšším správním soudem, který neexistoval. Proto byl Ústavní soud často staven do role „odvolacího soudu a sjednocujícího orgánu“, na což Ústavní soud reagoval stanovením povinnosti doručovat výzvu k zaplacení soudního poplatku jak zástupci, tak i zastoupenému. S ohledem na změnu koncepce správního soudnictví, příslušné právní úpravy, a skutečnost, že propadnost lhůty k placení soudního poplatku vyplývá přímo ze zákona (přičemž o této skutečnosti byla stěžovatelka řádně poučena v souladu s ustanovením § 36 odst. 1 s. ř. s.), nelze hovořit o tom, že je nutné s ohledem na změnu zákona o soudních poplatcích aplikovat překonanou judikaturu Ústavního soudu.

[16] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení;

pokračování

žalovaný, který měl ve věci úspěch, žádné náklady nad rámec běžné správní činnosti nevynaložil, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. března 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu